

El progrés de Polònia

Rafal Trzaskowski, ministre d'Afers Europeus de Polònia, explica que, quan Polònia es va unir a la Unió Europea el 2004, els antics membres temien que seria "tan aterridora com Espanya, tan arrogant com França", i tindria la tendència de voler-ne marxar dels britànics. Deu anys més tard, però, la tendència que tenen és la de venir a demanar consell. Ajudada per grans quantitats de capital de la UE, Polònia s'ha convertit en un model econòmic i polític per a la resta del club, amb un creixement de gairebé el 50% durant aquesta dècada. A més, ha evitat en gran mesura les caigudes en el populisme o l'autoritarisme d'altres països. Així doncs, té sentit que ara Donald Tusk, que va supervisar gran part dels progressos de Polònia com a primer ministre entre 2007 i 2014, es converteixi en el primer polític de la "nova Europa" que ocupa una de les primeres posicions a la UE.

Polònia és prop de molts dels reptes que afronta la UE, des de reactivar el creixement amb l'amenaça russa a Ucraïna fins al problema britànic. Part d'això és circumstancial: Ucraïna és veïna de Polònia; la Gran Bretanya, la principal destinació dels seus treballadors migrants. Però això també posa de manifest la maduresa de la diplomàcia polonesa. Al principi, la postura de Polònia era defensiva o transaccional, i se centrava en els drets de vot o l'obertura dels mercats de treball estrangers. Aquest enfocament continua en debats de distribució ocasionals, com els del pressupost de la UE o les polítiques sobre el canvi climàtic, que tendeixen a reforçar l'antiga divisió est-oest d'Europa. En tots dos casos, els polonesos han aconseguit pactes raonables, que els han permès ampliar el pressupost i obtenir exempcions sobre les normatives climàtiques.

En altres àmbits, els polonesos s'han tornat experts a embolcallar iniciatives diplomàtiques amb els colors europeus. L'Associació Oriental, un intent (en última instància fallit) de conduir els veïns orientals de la UE, com Ucraïna, fins a la seva òrbita sense oferir-los de formar-ne part va ser el producte d'una aliança estranya però fructífera entre Polònia i Suècia.

El nomenament de Donald Tusk corona el viatge de Polònia cap al nucli d'Europa.

Reproduït amb permís de

The Economist

Més recentment, l'intel·ligent ministre de Finances de Polònia, Mateusz Szczurek, ha impulsat un pla d'inversió de 700 milers de milions d'euros com a impuls molt necessari per a les economies en dificultats d'Europa. Problemes a l'estranger són problemes a casa, assenyala Szczurek: la resta de la UE compra el 75% de les exportacions poloneses.

Polònia ha après a moure's hàbilment entre agrupacions i temes diversos. El grup de Visegrád (Polònia, la República Txeca, Hongria i Eslovàquia) es divideix irremeiablement en el tema de Rússia, però s'uneix en la necessitat de més diners de Brussel·les. El triangle de Weimar (França, Alemanya i Polònia) porta els polonesos fins a l'òrbita de les potències tradicionals de la UE, fins i tot quan el seu pes és més simbòlic que substancial. La relació amb Alemanya és forta, i es basa en dos pilars: un compromís compartit en matèria d'administració fiscal i vincles comercials que han convertit les empreses poloneses en proveïdores importants dels fabricants alemanys.

Més enllà de l'acostament amb Alemanya, el viatge de Polònia cap al nucli d'Europa es basa en gran mesura en el seu èxit econòmic. Tal com els seus ministres no es cansen d'assenyalar, Polònia va ser l'únic país de la UE que no va entrar en recessió durant la crisi financera, un èxit econòmic del qual el país ha aconseguit uns beneficis polítics interminables. Una ex-ministra explica que el 2007 els seus col·legues europeus amb prou feines li paraven atenció durant els seus viatges a Brussel·les. Dos anys més tard, feien cua per sentir les seves opinions.

Tot i l'optimisme, els reptes més difícils de Polònia podrien estar a l'aguait, tal com indica un informe de Piotr Buras, analista establert a Varsòvia. Des de 2004, Polònia ha aprofitat unes victòries econòmiques i polítiques fàcils, invertint els diners de la UE en projectes d'infraestructura i collint els fruits diplomàtics de l'adhesió. Ara ha de trobar un model basat en la innovació en lloc de la mà d'obra barata, sobretot quan el guèixer de diners de la UE s'asseca. I, a mesura que la zona euro s'integra, com més s'aferra al zloty, més es podria allunyar del nucli on es decideixen les polítiques.

Pel que fa a Tusk, el seu nomenament no sols diu molt de Polònia, sinó de la UE. Parla l'alemany amb fluïdesa, però el francès amb prou feines, un fet impensable per a un alt funcionari de la UE en el passat. (El seu anglès és més bo, gràcies a vuit hores diàries d'estudi els últims mesos.) Tusk dona suport a l'euro, però ha tingut problemes per guanyar-se els votants. Tot i que Polònia en queda fora, presidirà cimedes de l'Eurogrup així com Consells Europeus, que satisfaran els qui estan preocupats per la divisió de la UE sobre els detalls de l'euro. També entén bé l'amenaça de Rússia. De fet, la crisi d'Ucraïna el va convèncer d'acceptar la feina: pocs dies abans de prendre la decisió, a l'agost, estava inquiet per abandonar el seu partit, la Plataforma Cívica, un any abans de les eleccions.

El modest predecessor de Tusk, Herman Van Rompuy, va servir com una mena de terapeuta als líders de la UE, escoltant les seves inquietuds i buscant un terreny comú quan era possible, sobretot en matèria econòmica. Es pot esperar un enfocament diferent de Tusk, que es va obrir pas fins al cim de la política polonesa de vegades d'una manera despietada. Quan cal, sol deixar clars els seus propis punts de vista, sobretot pel que fa als afers estrangers.

Malgrat tot això, les eines de Tusk seran les eines multilaterals d'un europeu compromès. En particular, fixem-nos en el seu pla per a una "unió energètica", que espera debilitar la tàctica de Rússia de dividir i vèncer els seus clients europeus mitjançant la creació d'un sol comprador per als subministraments de Gazprom. La proposta era polonesa, però beneficiària tot Europa. Té sentit.

Traducció de Paula Arnas Antolín